

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Θ.Π. : Η αναγκαιότητα της ύπαρξης ιδανικών στις δημοκρατικές κοινωνίες.

1^η §: Με αφορμή την απογοήτευση των νέων για την αναγκαιότητα συμμετοχής στη Δημοκρατία, εξετάζει ιδεώδη στα οποία οδήγησαν ιδεολογικές διενέξεις.

2^η §: Το ιδανικό της ανοχής προέκυψε από θρησκευτικούς πολέμους που διαχρονικά υφίστανται εξαιτίας του φανατισμού.

3^η §: Το ιδανικό της μη βίας που εφαρμόζεται μόνο σε δημοκρατικές κοινωνίες, σύμφωνα με τον Πόπερ, που θα οδηγήσει στον σεβασμό.

4^η §: Το ιδανικό της κοινωνικής προόδου που επιτρέπει τη Δημοκρατία με τις ειρηνικές επαναστάσεις.

5^η §: Το ιδανικό της αδελφότητας λόγω της αναγκαιότητας τερματισμού των πολέμων με την υιοθέτηση του δημοκρατικού ήθους.

6^η §: Η κοινή μοίρα της ανθρωπότητας επιτάσσει τη συναδέλφωση με γνώμονα τη λογική.

B1.

α. Σωστό

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

B2.

α.

- 3^η παράγραφος: «Ποτέ μου δεν ξεχνώ...αιματοχυσίες.»
- 5^η παράγραφος: «Στο έργο του...σφαγείο”.»

β.

Ο συγγραφέας Norberto Bobbio προκειμένου να ενισχύσει την επιχειρηματολογία του αφενός για το ιδανικό της μη βίας επικαλείται την άποψη του Καρλ Πόπερ, ο οποίος υποστήριξε ότι η διαφορά μεταξύ δημοκρατικών και μη δημοκρατικών κοινωνιών έγκειται στον τρόπο επίλυσης των κοινωνικών συγκρούσεων. Αφετέρου, επικαλούμενος την άποψη του Χέγκελ ο οποίος ισχυρίζεται πως ιστορικά δεν έλειψαν ποτέ οι αδελφοκτόνοι πόλεμοι, προτείνει το ιδανικό της αδελφότητας. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκει να προσδώσει κύρος, αξιοπιστία και αντικειμενικότητα στα λεγόμενά του και να ισχυροποιήσει την επιχειρηματολογία του και δείχνει την ευρυμάθεια και την κατάρτισή του.

B3. α.

1. «...δεν ξεχνώ **το δίδαγμα/ τη διδασκαλία/ νουθεσία** του Καρλ Πόπερ...».
2. «... γίνονται αντικείμενα **κοροϊδίας/ εμπαιγμού ...**».
3. «...εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους **συνύπαρξης/ συμπόρευση ...**»
4. «...αυτός που μας **αντιμάχεται/ αντιτίθεται/ αντιπαλεύεται/ αντιστρατεύεται...**»

β.

1. Ποιητική λειτουργία/ συνυποδηλωτική.
Αντικατάσταση: *αχανές πεδίο μάχης/ αιματοχυσίας*
2. Ποιητική λειτουργία/ συνυποδηλωτική
Αντικατάσταση: *μας καθοδηγεί/ κατευθύνει*

B4.

α.

1.

3^η παράγραφος: «Οι τυπικοί κανόνες... χρήση βίας.».

6^η παράγραφος: «Η αναγνώριση αυτού του γεγονότος... την πορεία μας.».

2.

Χρήση α' ενικού και πληθυντικού προσώπου: «άκουσα», μπορούμε», «διαψεύσουμε»

Ρητορικά ερωτήματα: «Αφού η δημοκρατία... απαριθμήσουμε;»

β. Η παρένθεση συμπληρώνει και επεξηγεί τον όρο «αδελφότητα».

γ. Πρόκειται για ενεργητική σύνταξη.

Μετατροπή: «... Μόνο από τη δημοκρατία επιτρέπεται η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων...».

Γ.

Το κείμενο είναι άρθρο. Απαραίτητος ο τίτλος. Στον πρόλογο να υπάρχει αφόρμηση από την επικαιρότητα. Τα πρόσωπα που θα χρησιμοποιηθούν είναι το α΄ πληθυντικό και το γ΄ ενικό και πληθυντικό.

Α΄ ζητούμενο: Οι ενέργειες με τις οποίες ο πολίτης κάνει πράξη τη δημοκρατία στην καθημερινότητά του.

- συμμετοχή στις εκλογικές διαδικασίες (εκλέγειν και εκλέγεσθαι)
- συμμετοχή στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα
- συμμετοχή σε ειρηνικές διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες
- σφαιρική ενημέρωση, διασταύρωση πληροφοριών, άσκηση κριτικής
- διαμόρφωση προσωπικής άποψης απαλλαγμένη από επιρροές (προπαγάνδα, χειραγώγηση)
- σεβασμός στον συμπολίτη, στο διαφορετικό
- εθελοντισμός
- σεβασμός και προστασία του περιβάλλοντος, ακτιβισμός
- συνδικαλισμός για την προάσπιση των εργασιακών δικαιωμάτων
- οργανωμένες επισκέψεις σε ευαγή ιδρύματα προκειμένου οι μαθητές να ευαισθητοποιηθούν για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και την ανάγκη προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Β΄ ζητούμενο: Οι τρόποι με τους οποίους το σχολείο θα συμβάλλει στη διάπλαση των αυριανών δημοκρατικών πολιτών.

Το σχολείο μπορεί να συμβάλλει στη διάπλαση δημοκρατικού ήθους μέσα από:

- την παροχή γνώσης για τον τρόπο λειτουργίας των διάφορων πολιτευμάτων και την κατάδειξη της υπεροχής του δημοκρατικού πολιτεύματος έναντι των υπολοίπων
- την ανάδειξη της ισότητας και της αξιοκρατίας σε βασικές αρχές της οργάνωσης και της λειτουργίας του
- τη διευθέτηση των σχολικών υποθέσεων και την άσκηση του διδακτικού έργου με κύριο μέσο τον διάλογο
- την ενδυνάμωση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων και την παρόθηση των μαθητών στην ενεργό συμμετοχή στις σχολικές και στις ευρύτερες κοινωνικές υποθέσεις

Επίλογος: Σύντομη ανακεφαλαίωση χωρίς επαναλήψεις και κλείσιμο με αισιόδοξο τόνο.